Öğretmenler Sendikası adına : Genel Sekreter Osman K. Akol, Yıllık abone bedeli 6 lira, TÖS Yazıişleri Müdürlüğü, Gazi Mustafa Kemal Bulvarı Sahibi : Türkiye 14/1 Yenişehir — Ankara Teknik Sekreter Mehmet Koç

TÖS

TÖS

TÜRKİYE ÖĞRETMENLER SENDİKASI YAYIN ORGANI

15 OCAK 1971

Yıl : 3 Sayı : 70
Yıllık abone : 6 lira
Fiyatı : 25 kuruş
Dizgi ve baskı
Şark Matbaası

Faşizmin Oyununu Bozmaya Kararlıyız

Eskişehir'li Öğretmenler Yürüdü

4 Ocak Pazartesi günü saat 21.45 sıralarında işbirlikçi iktidarın bir ajanı Eskişehir şubemizin lokaline bir bomba atmıştır. Bomba salonla koridoru birleştiren kapıya çarparak patlamış, patlama sonucu koridorun çevresindeki bütün camlar kırılmıştır. Bomba patladığı anda salonda bulunan otuzdan fazla üyemiz tesadüfen hiçbir yara almadan kurtulmuşlardır. Plâstik olduğu sanılan bombadan iz kalmaması ve bombayı atanların ustalıkla kaçmaları olayın çok önceden belirli çevrelerce sıkı sıkıya hazırlandığı kanısını vermektedir.

Bombalama olayını protesto etmek için şubemiz bir yürüyüş düzenlemiştir. 10 Ocak günü yapılan yürüyüşe öğretmenlerden, halktan ve yurtsever gençlikten 3000 kişi katılmıştır. İstasyon alanından başlayan yürüyüşte «HALKA DÖNÜK EĞİTİM» «KAHROLSUN FAŞİZM» «DEVRİM İÇİN EĞİTİM» «KAHROLSUN SABOTAJCILAR» gibi pankartlar taşındı. Odun pazarına gelindiğinde kalabalık beşbini bulmuştu. Burada Akif KUTLU, Murat KAHYAOĞLU, Ankara şubesi adına Nazım BAYATA ve Genel Merkez adına Dursun AKÇAM konuşmuşlardır.

TÖS İkinci Başkanı Dursun AKÇAM yaptığı konuşmada «Türkiye Amerikan emperyalizminin denetimi altındadır. Yeraltı zenginliklerimiz yabancılar tarafından işletilmektedir. Herşeyiyle Amerikan sömürüsü altına girmiş bir ülkede yaşıyoruz. Bir memlekette devrimci eğitim yoksa, yoksul köylü çocukları okuma olanağından yoksunsa o memlekette öğretmenler savaşmak zorundadır. Biz işte bunun savaşını veriyoruz. Bunun yanısıra Türkiye'nin bağımsızlığının savaşını veriyoruz, bunun için bize saldırıyorlar» demiştir. Bundan sonra olayı telin eden telgraflar okunmuştur. Aynı konuda Genel Merkeze Almanya'dan üç telgraf gelmiştir. Telleri yayınlıyoruz :

TÖS Eskişehir Şubesine yapılan bombalı saldırının karşısında, sizlerin yanındayız.

Berlin
Türk Talebe Birliği

Devrimcilere ve TÖS'e yapılan bu silahlı zorbalıklar faşistlerin sonu olacaktır. Mücadeleye devam. Yanınızdayız.

Berlin
Türk Toplumcular Ocağı

TÖS Eskişehir Şubesine yapılan faşist saldırıların karşısındayız. Mücadeleye devam. Yanınızdayız.

Batı - Almanya ve
Batı - Berlin'deki
Türkiye'li Öğretmenler
Derneği

MÜDÜRE BAK MÜDÜRE

Aydın Cumhuriyet İlkokulu Müdürü okulun bahçesine yaptırdığı basketbol alanındaki potalara coca-cola duyurusunu yazdırmış, ertesi gün efendilerinden bahşiş almak için sevinçle kalkınca ne görsün? Ne görecek yurtsever Aydın'lılar potayı parçalamışlar, müdürün sevinci kursağında kalmış.

Müdürün böylesi kimlere yakışır.

GÜNDEMİNDEKİ SORUNLARI
GÖRÜŞMEK İÇİN

GENEL YÖNETİM KURULU TOPLANDI...

1, 2, 3 Ocak 1971 günleri Yürütme, Onur ve Denetleme Kurullarıyla birlikte toplanan Genel Yönetim Kurulumuz gündemindeki sorunları görüştükten sonra aşağıdaki durumları TÖS görüşü olarak kamuoyuna açıklamak için bir bildiri yayınlamıştır. Bildiriyi sunuyoruz :

Türkiye'de eğitim ve öğretim sorunları, beş yıldan beri, sorumlu ve görevli bütün mercilere defalarca anlatılmış, fakat herhangi bir olumlu değişim ya da gelişme görülememiştir. Müzmin bir sağırlık içinde bulunan ilgililer, söylenenleri işitmemişler, anlamamışlardır. Hızla kalkınması gereken ülkemizde uyanık, üretici, yapıcı, devrimci insan gücünü yetiştirecek olan eğitimin yönü, büsbütün geriye döndürülmüş, yararsız, hattâ zararlı bir eğitim Türkiye halkının ve çocuklarının başına dert edilmiştir. Bu gidişe karşı çıkan öğretmenler idarî ve politik baskılar altına alınarak öğretim özgürlüğünden, örgüt ve can güvenliğinden yoksun hale getirilmişlerdir. Birkaç yıldan beri de yeni bir uygulamaya girişilerek öğretmenler mali baskı altına alınmışlardır. Personel Kanunu uygulaması ve intibaklarla, eski hakları ellerinden alınan meslektaşlarımız, ilkokul diploması bile olmayan, fakat partizan kullanışa elverişli bazı personelden daha aşağı statülere yerleştirilerek horlanmış ve tahkir edilmiş bir duruma da sokulmulardır.

(Devamı Sayfa 4 de)

Velilerin istemediği Öğrencilerin boykot ettiği halkın arabasını yaktığı okul müdürü halâ kalacak mı?

İvriz ilköğretmen Okulu açıldı

İki öğretmenin başka okullara sürülmesi üzerine boykot yapan 875 öğrencili İvriz İlköğretmen Okulu 70 gün kapalı kaldıktan sonra açıldı. Açıldı ama nasıl açılma? İşbirlikçi iktidarın gayr-i millî Eğitim Bakanlığı 19 öğrenciyi kovdu, 12 öğrencinin yatılılık hakkını kaldırdı, 82 öğrenciyi de başka okullara sürdü. TÖS şimdiye kadar olduğu gibi şimden sonra da eğitim düşmanlarıyla mücadeleye devam edecektir. Kovulan öğrencilerin listesini veriyoruz :

Hasan Özcanoğlu, Mehmet Çeber, Rıza Yeşildal, Servet Devebacak, Nafiz Güven, Aşır Güvendik, Hasan Okay, İbrahim Çelik, Mehmet Okay, Mehmet Balcı, Yasin Dağ, Nevzat Şirin, Halil Çelik, Talat Çevik, Osman Tatlıdil, Mahir Ataseven, Ali Kara, Şevki Özdemir, Halil Balcı,

TÖS ÖDÜLLERİ YARIŞMASI

Bu yılki TÖS ÖDÜLLERİ iki konuda yapılacak başarılı araştırma ve derlemeye verilecek. Köy Enstitülerinin kuruluş yıldönümü olan 17 Nisan 1971 tarihinde sonuçlanacak olan yarışmanın şartları şunlardır :

I. Köy Enstitülerinde uygulanmış eğitim ve öğretim yöntemleri üzerinde araştırma :

a) Bu çalışma makale ya da seri makale şeklinde olacaktır.

b) Köy Enstitülerinde uygulanmış eğitim ve öğretim yöntemlerinden bir veya birden fazla konu ele alınabilir.

c) Bu yarışmadan amaç, köy enstitülerinde uygulanmış ileri öğretim ve eğitim yöntemlerinin gelecek uygulamalara ışık tutacak niteliklerini ortaya çıkarmaktır.

II. Ulusal Kurtuluş Savaşı anılarından derlemeler :

a) Ulusal kurtuluş savaşının asıl gücü ve dayanağı olan halkımızın bu savaştaki şimdiye kadar gün ışığına çıkmamış ilginç ve gerçekçi anılarının derlenmesi.

b) Bu anılar yüz daktilo sayfasını geçmiyecek şekilde yazılacaktır.

c) Bu yarışmadan amaç, Kurtuluş Savaşına katılmış, köylerde yaşıyan ve bugüne kadar anıları köy odalarının dışına çıkmamış kişilerin kurtuluş savaşına katkılarını ortaya koymaktadır.

III. Genel hükümler :

Yarışmalara katılacak metinler en geç 10 Mart 1971 günü TÖS Genel Merkezinde bulundurulacak şekilde gönderilmelidir.

Posta ile gönderilenlerin zarfına «TÖS Ödülleri Yarışması» kaydı konulmalıdır.

Metinler daktilo ile ve seyrek satırla yazılmalıdır.

Metinler beş nüsha olarak gönderilecektir.

Ad ve adresler metinlerin sonuna açık olarak yazılacaktır.

Seçici Kurulu Üyelerinin adları yarışmaya katılma süresi sona ermeden önce TÖS Gazetesinde ilân edilecektir.

Her iki yarışmanın birincilerine (1500) er lira ödül verilecektir.

Her iki dalda da beşinciye kadar derece alanların adları TÖS Gazetesinde yayınlanacak, ayrıca ilk üç dereceye giren yapıtlar kitap olarak bastırılacaktır.

Yarışmalara, TÖS Yürütme Kurulu üyeleriyle seçici kurulda görev alanlar dışında herkes katılabilir.

BAKANLIK DİYOR Kİ

Sayın Dursun Akçam
T.Ö.S Genel Başkan Yardımcısı
ANKARA

Sayın Cumhurbaşkanımıza çektiğiniz ve ilgisinden dolayı Bakanlığımıza havale buyrulan 27.12.1970 tarihli tel dilekçenizde ileri sürdüğünüz hususlar incelenmiştir.

1108 Sayılı Kanunun 2. maddesinde «Ancak nakil ve tahvil edilen memurlara harcırah tediye emri verilmeksizin memuriyetleri tebliğ edilemez. Şu kadar ki harcırahsız veya müstehak olduğu harcırahın bir kısmı ile gitmeği rızalarıyle kabul edenler bu hükümden müstesnadır.» denildiğinden, yer değişmeler yolluk olmadığı takdirde tebliğ edilse dahi hükümsüzdür.

Danıştayca alınan tehiri icra kararlarının mutlak surette infaz edilmesi ve yerlerine atanma yapılmış olanların ise durumlarına uygun düşen görevlerde çalıştırılmaları hususunda ilgililere emir verilmiştir.

İsim ve görev yerleri belirtilmediğinden yapılan işlemler hakkında daha açıklayıcı bilgi verilememiştir.

Bilgi edinmenizi rica ederim.

Akif TUNCEL
Müsteşar V.
İmza

AÇIKLAMA : **Tös Edirne Şubesi Başkanı Nevvare Savaş ve Eskişehir Şubesi Başkanı Murat Kahyaoğlu haklarındaki danıştay kararına rağmen her ikisi de eski görev yerlerine verilmemişlerdir.**

Bakanlık yetkilileri ne buyururlar acaba?

Aklanmalar Devam Ediyor

Yurdun çeşitli bölgelerinden «Boykota katılan öğretmenlerimiz aklandı» diye durmadan haberler gelmekte, bu haberlerin gazetemizde yayınlanması istenmektedir. Bütün aklanma haberlerini gazetemize koyarsak başka konulardaki yazılara yer kalmıyacaktır. Son olarak Ankara, Gazipaşa, Boyabat, Ayvalık, Meriç ve Oltu şubelerimizdeki boykotçu üyelerimizde aklanmışlardır. Aklanmanın sevindirici yanı Danıştay Genel Kurullarının boykotu yasaklayan kararına rağmen aklanmaların sürmesidir.

Turanlar Köylüleri Ağaların Topraklarını işgal ettiler...

Bütün yurtta demokratik toprak işgalleri deva metmektedir. Son olarak Germencik'in TURANLAR köylüleri ağaların toprakları**nı işgal etmişlerdir. Topraklar aslında ağaların değildir, hazinenindir. Ağaların tapulu top**rakları işledikleri toprakların çok az bir bölümünü tutmaktadır. Binbir hileyle ve zorla hazineye ait topraklar ağalar tarafından gasbedilmiş, yıllarca işbirlikçi iktidarlar tarafından korunan bu mütegallibeler e l i y l e işletilmiştir. Yurtsever gençliğin ve namuslu aydınların uyarısı ve işçi sınıfı ideolojisinin yavaş yavaş benimsenmeye başlaması sonucu köylüler üzerinde çalıştıkları toprakları zorla ağaların ellerinden almışlardır. 16 köylü işbirlikçi iktidarın zabıta kuvvetlerince tutuklanmıştır. Köylüler yabamızla, kazmamızla kendi topraklarımızı koruyacağız demişlerdir.

—ooOoo—

İŞE BAK

VALİLERİN BOYKOTU

Personel yasasından dolayı mağdur olduklarını iddia eden vali ve kaymakamlar bir gün boykot yaparak Ankara'da toplanmışlar, iktidarı protesto etmişlerdir.

Yüzlerce kaymakam ve 43 boykotçu vali düzenledikleri forumda sonuna kadar direneceklerini söylemişler hükümeti acizlikle suçlamışlardır. Her türlü demokratik direnmeleri destekliyen TÖS boykotçulara bir telgraf çekerek «Geçen yıl yapmış olduğumuz boykotta bizim karşımıza çıkanlar dahil tüm valilerin boykotunu destekledi ğimizi bildiririz.» demiştir.

BAŞYAZI

Faşizmin Kılıfı

Fakir BAYKURT

Tartışıyoruz, geldi, geliyor, gelecek. Halbuki geleceği filân kalmamıştır. Gelmiştir ve köşe başlarında, okul kapılarında takur tukur adam vurmakta, mecliste milletvekili dövmektedir faşizm!. O kadar gelmiştir ki, lokaller yakılıp yıkılıyor, valinin kaymakamın önünde toplantılar dağıtılıyor. Hak diyenin ağzı kapatılıyor, halkın gözünü açmak isteyenin boğazı sıkılıyor. Öyle iller, ilçeler var ki, oralarda temel hak ve özgürlükleri kullanmak kolay değil artık, zorbalar binaları kuşatıyor, yedi sekiz saat «mahsur» kalıyorsunuz. Saldırgan, silâhını sallıyor elinde, kimse sen demiyor ona, senin elinde bir tırnak çakısı görülse suç oluyor, sorguya hizaya çekiliyorsun. Nedir zaten faşizm? Kapitalizmin ve Emperyalizmin eli sopalı düzeni değil mi? Bu daha da beteridir, eli bıçaklı, tüfeklisidir. Tam «demir ökçe» dir, bu sesler onun sesidir, geldi ,geliyor, gelecek dediğimiz odur, gelmiştir.

Şimdi siyasal iktidar, kolunu çarşafa dolaştırdı, ne devalüasyonu önleyebildi ne enflâsyonu. Ne Personel Kanununu yoluna koyabildi, ne hayat pahalılığını durdurabildi. İhracat gittikçe azalıyor, ithalât artıyor. Dış ödemeler dengesi bozuk, bütçe her yıl açık veriyor. İşçiler iş bırakıyor, iş yerlerini işgal ediyor. Köylüler bey topraklarına yürümüş. Teknik personel direnişte. Sağlıkçılar, toplum polisi direnişte. Valiler, kaymakamlar, müdürler direnişte.

(Devamı Sayfa 4 de)

BİR YÜRÜYÜŞ EYLEDİLER

H. Basri AYDIN

Teori tartışmalarında: «Türkiye'de bir işçi sınıfı var mıdır, yokmudur?» konulu sürtüşmeler devam ederken birden bire DİSK'e bağlı işçilerin direniş hareketi tüm teori kurbanlarını uyarmış oldu.

Kesinlikle şunu ispatladılar ki «Türkiye'de sınıf bilincine ermiş güçlü bir işçi kitlesi vardır.»

Artık işçi ve köylü ideolojisinin rayına oturtulmasında Türk İşçi Sınıfının öncülüğünü kabul etmenin zamanı gelmiş bulunmaktadır.

İşçi Sınıfının haklarını faşist yasalarla yoketmeğe çalışan kapitalist düzenin «Namussuzlar Koalisyonu» artık emekçilerin alın terlerini sömürerek apartman üstüne apartman kuramıyacaklarını anlamaktan yoksun olsalar bile iki yerinde kırılan bellerini tutacak güçte de olmadıkları bir gerçektir.

Hem işçi Anayasal haklarını yok etmeğe kalkışacak, hem işçilerin direnişlerini engellemeğe yeltenerek üzerlerine ateş açtıracak hem de sıkı yönetim ilân ederek cinayetlerini hasıraltı etmek için zaman kazanmağa çalışacak ve böylece sömürü düzenini biraz daha olsun sürdürmeğe bakacak .... Sevsinler seni.

Amerika uşaklığının hatırı için yutulan LSD'nin belirtileridir bunlar.

Hem öyle olmasa TİP İstanbul Milletvekili M. Ali Aybar'ın meclis kürsüsünde: AP içerisinde Hükümeti kuracak başka adamlar da vardır» demesini «YUH yalan söylüyorsun» diye karşılık verirler mi? Düşünün bir kez biri kalkıyor sana adamsın diyor öbürü «YUH yalan söylüyorsun diyerek cevap veriyor. İşte böyle bir yerde gerçeği söyletirler insana.

Hani bir zamanlar bir milletvekili meclis kürsüsünde: «Başbakanımızın geçen günkü konuşmasının ikinci paragrafında de yince başka bir milletvekili: «Paragraf sensin. Sözünü geri al namussuz herif» diyerek kürsüsünde: «Devrimcilik sıfatını işçilerimize yakıştıranlara teessüf ederim» diyecek kadar cahil olduğunu ortaya koyuyor ya işte bu da bilinçli işçi direnişi karşısındaki şaşkınlığın ifadesidir. Kim bilir adamcağız Devrimciliği nasıl birşey sanıyor.

Topyekün kalkınmanın temelinde devrimcilik vardır. İnsan ya toplum kalkınmasından yanadır ya da dost akrabaların kalkınmasından yanadır. Dost akrabanın kalkınmasından yana olanlar, günün birinde düşman olduğu Anayasanın 132. maddesine sığınmak zorunda kaldığı gibi, bugün Devrimi İşçilere düşman olanlar, yarın onun yönetimine boyun eğmek zorunluğunu duyacaktır.

Neden öğretmenlerin, Asistanların yürüyüşlerinde karşılarına polis çıkarılmıyor da İşçilerin ve Üniversite gençliğinin yürüyüşlerinde karşılarına polisi çıkarıp ateş ettiriyorlar? Çünkü biliyorlarki Gençliğin yürüyüşleri işçiyi köylüyü uyandırır. İşçi - Köylü de uyanırsa sömürü düzeni son bulur ve herkes insanca yaşama olanağına kavuşur. Herkesin insanca yaşama olanağına kavuşması demek Beyzadelerin yemlerinin kısılması demektir.

Devrimci işçiye ve gençliğe diş bilemeleri bundandır.

Devlet sırtında zengin olma yolunu seçerek 26 milyonu kıvırdın mı ve bu vurguna karşı da ses çıkarmadın mı iyisin hoşsun milliyetçisin.

İçinden geldiğin toplumun dertleri ile dertlenip sömürüye karşı çıktın mı komünistsin, anarşistsin. Ünlü bir yazarımızın dediği gibi Devlet arsasını veresiye alacaksın, arsayı ipotek ettirip para alacaksın para ile özel okul açacaksın, okul açıp kredi alacaksın kredi ile okul açacaksın bu zencirleme ile devlet hazinesinden 26 imlyonu çekeceksin. Ama Anayasal hakkını kullanarak insanca yaşamayı istedin mi polisle karşılaşıp kurşun yiyeceksin. Ama artık kurşun karın doyurmuyor. Şimdiye dek kurşun yiyenler şimdi uyanarak emeklerinin karşılığını istiyorlar anladınız mı Beyzadeler.

Devrimci İşçilerimizi kutlularım.

Hollanda'dan Mektup var

Erkan TURAN
Eski TÖS'lü - Şimdi işçi

Salimen Hollanda'ya gelmiş bulunuyorum. 7 Aralık 1970 gününden itibaren WILTIN FUENOORD Gemi Fabrikasındaki görevime başladım. İlk haftamız, burada da çeşitli doktor muayene ve kontrolundan geçmek oldu. Daha sonra fabrikanın Deneme ve Eğitim Merkezinde mesleki imtihana tâbi tutulduk. İmtihanda başarı gösterenler çalışacakları kısım ve atelyelere dağıldılar. Başarılı olmayanlar eğitim merkezinde yetiştirilmeye alındılar.

Adı geçen fabrikaya benimle birlikte 54 kişi geldik. Aramızda 4 tane ilkokul öğretmeni var. 7 Ocak 1970 tarihinde Türkiye'den 46 kişi daha gelecek. Hepimiz 100 kişi olacağız. Fabrikaya otobüsle yarım saat uzaklıktaki Poortugaal köyündeki bir pansiyonda yatıyoruz. Pansiyonumuz çok güzel. Ben, üç arkadaşımla birlikte bir odada yatıyorum. Kaldığımız pansiyon Türkiye'deki turistik oteller ayarında. Her türlü konforu var. Yemekleri, Türk aşçıları Türk mutfağına uygun olarak yapıyorlar. Pansiyon yöneticisi Türk.

Pansiyonumuzun bulunduğu Poortugaal köyü bizim çok vilâyetlerimizden büyük ve gelişmiş bir yer. Binaları aynı tip, caddeleri düzgün ve pırıl pırıl. Caddeleri temizliyen birine rastlamadım. Çok temiz tutuyorlar. Yaya geçen Hollandalı'ya pek az rastlanıyor. Hepsinin altında (kadınının - erkeğinin) taksi, motosiklet veya bisiklet bulunuyor. Burada fakir ve zengini ayırmak da mümkün değil. Herkesin evi aynı tip, mobilyası aynı, giyimler aynıdır. Burada en çok takdir ettiğim hususlardan birincisi bu durumları, ikincisi ise resmi dairelerinde işlerin çok az memur tarafından yürütüldüğü ve bu işlerin ivedilikle yapıldığı, üçüncüsü ise gerek resmi dairelerinde, gerek hastanelerinde ve gerekse iş yerlerinde hizmetçi ve odacı kullanmayışları. Herkes kendi işini kendi görüyor. Ayrıca dairelerde amir-memur, iş yerlerinde, usta-şef-işçi ayırımı da yok. Sonuç olarak şunu belirteyim ki, bizim Konya vilâyetimizden küçük olan Hollanda tamamen sanayileşmiş ve gelişmiş. Tüm kasabalarını, şehirlerini ve köylerini örümcek ağı gibi yollar, elektrik ve fabrika bacaları kaplamış. Burada bunları görünce Türkiye'mizin nekadar geri kalmış bir ülke olduğunu bu vesile ile bir kez daha anlamış oldum. Türkiye'deyken gelişmiş ülkeleri kitaplardan, basından okurduk. Radyolardan dinlerdik, filmlerden görürdük. O zamanlar bunlar bana yalan gelirdi. Ben görmediğim birşeye pek inanmazdım. Ben, en iyi öğrenimin, görerek, yaparak, yaşıyarak gerçekleştiğine inanırdım. Bunun çok iyi bir öğrenim yolu olduğunu şu anda daha iyi anladım. Hollanda ile Türkiye'yi her yönü ile karşılaştırıyorum. Ne yazık ki her karşılaştırmamda Benim Güzel Vatanım ,Canım Türkiye'm mağlup duruma düşüyor. Türkiye'min, Hollanda'ya mağlup olmasını ve Hollanda gibi bir küçük devletten geri ve çok geri kalmış olmasını görmek beni kahrediyor. Benim gibi düşünenleri de kahrettiğine içten inanıyorum. Kahırlandıkça Türkiyenin bugünkü düzenine ve bu düzenin yöneticilerine... İstiyorum ki; herkes bu düzene ve bu düzenin çıkarcı yöneticilerine .... Türkiyem kurtulsun!. Onu geri kalmışlıktan kurtarmaya çabalıyan, Yurdunu ve Halkını düşünen yöneticilerini bulsun!. Yönetimi eline halk çocukları alsın!...

Hollandalılar bazan bize soruyorlar: Türkiye'den buraya ne için geldiniz? Bu sorunun cevabının ne kadar güç olduğunu takdir edersin..... Çalışmak için desen - Türkiye'de çalışmak yok mu? Para için desen - Türkiye'de para yok mu? Bir şeyler öğrenmek için desen - Türkiye'de size hiç birşey öğretmiyorlar mı? gibi bir takım sorularla karşı karşıya kalıyoruz, sonra da kafamız bozuluyor üç sahifelik mektup yazarak ağbimizin başını ağrıtıyoruz. Ağbimizin bunu hoş karşılıyacağına da peşinen inanıyorum. Çünkü kendisi de aynı dertlerden muzdarip ve bunun savaşı içersinde olduğunu yakınen biliyorum. - Ağbime ve O'nun gibi düşünenlere (Türkiye'nin), Halkın ve Öğretmen sorunları üzerindeki çabalarında başarılar diler, devrimci eylemlerinin yararlı olmasını temenni ederim.

AÇIKLAMA :

Hollanda eski bir sömürgeci devlettir. Uzun yıllar Endenozya'nın ve Orta Afrika'nın yerlilerini köle olarak çalıştırmış, ham maddelerine karşılıksız el koymuştur. Afrika'da hâlâ kolonileri vardır. Hollanda'nın bu zenginlik tezgâhı o yıllarda kurulmuştur. Bir kapitalist ülkeyi değerlendirirken eski sömürgeciliğin birikimlerini unutmak dikkatsiz okuyucuları yanıltabilir. Bu yüzden bir açıklama ekledik mektubun altına.

TÖS

Bir süre önce faşist bir saldırıya uğrayan Adana Şubemizin yöneticileri saldırıdan sonra bir arada.

SORUŞTURMA

Emin Tunçbilek'le konuşan : Aydın DEVRİM

S — Şu düzen içinde bu yasalarla eğitim bakanlığının yönetimi sizin şube yöneticilerine verilse ne yapabilirdiniz?

C — Bu düzende ve bu yasalarla Millî Eğitim Bakanlığını yönetmek çok zordur. Yöneticilik, herşeyden önce düzenin adamı ruhu ile yapılmadığı taktirde yöneticiliği sana yaptırmazlar, hemen kızağa çekilirsin. Fakat devrimci bir öğretmen olarak herşeyi göze alarak anayasanın bizlere tanıdığı hertürlü demokratik hakların kullanılmasında çaba harcanılır. Bu da halka, öncülük ve kılavuzluk etmekle başlar. Çağ dışı eğitim kurumları kapatılıp yurdumuz için gerekli teknik okulların açılmasına önem verilebilir. Tüm öğretmenlerin atanmaları bakanlık ile TÖS temsilcilerinden oluşan bir yüksek öğretmenler kurulu tarafından yapılması yoluna gidilerek torpil çarkı işletilmeyecek bir hale getirilebilinir. Bütün okul yöneticilikleri ve Millî Eğitim müdürlerinde görev alacak yöneticilerin kendi bölgelerindeki öğretmenlerce belli süreler için seçilmesi yoluna gidilir. Örneğin bir Eğitim Müdürü bulunduğu ilin bütün öğretmenlerince belli bir süre için seçilir.

Birinci devrimci eğitim şurası ve bunu izleyen devrimci eğitim şurası kararları ders kitapları için birer kılavuz olarak ele alınır.

S — «Devrim İçin Eğitim» sözünden ne anlıyorsunuz.

C — Gerçekte bu soru çok geniş cevaplanacak bir konuyu kapsadığından geçsek yararlı olur. Çünkü bizler bu düzende bakanlık yöneticiliğini beceremeyiz.

S — TÖS'ün önümüzdeki eylem biçimi ne olmalıdır?

C — Şubemizce bu konuda bütün memurları kapsayan genel ve süresiz bir boykot önerisi genel merkeze gönderildi.

S — Şubenizde ne gibi eğitim çalışmaları düzenliyorsunuz?

C — Şubemizde bu ders yılı 9 defa eğitim semineri düzenledik. Bazı konuları: Sendikacılık nedir. İşçi - işsiz - köylü - gençlik sorun, petrol, personel konunu, intibaklar gibi. Yine bu ders yılı başından beri çeşitli konularda 6 bildiri yayınladık. Günün çıkan devrimci yayınlarını üyelerimize ve halka % 20 - 25 indirimli olarak getirtip satıyoruz. Bugüne kadar ortalama on bin liralık kitap satışı yaptık. Lokalimiz içi duvarları devrimci sözlerle ve TÖS gazeteleriyle donatılmıştır. Lokalimize Adana'nın devrimci gençliği ve halk her an için gelmektedir. Yakında parasız kurslar açmak düşüncesindeyiz.

S — Genel olarak genel merkezin çalışmalarını olumlu buluyormusunuz.

C — Genel Merkezin çalışmaları için kesinlikle olumsuz demek zaten insafsızlık olur. Eksik yanları nasıl bizlerde varsa onlarda da da olacağı muhakkak. Göze çarpan bazı eksiklikle: Şubelerin gene merkezle olan bağıntıları iyi işlememekte. Bu eksiklik genel merkezin şube yöneticilerini sendikacılık konusunda yetiştirmeye bu güne kadar eğilmemesinden ileri gelir. Özellikle şube yöneticisi ve militanları sendikal eğitimden geçmelidir. Yine genel merkez büyük sayıda olan öğretmen topluluğunu TÖS'den kaçırmamak için fazla idarecilik ve mavi boncuk politikası güttüğü kanısındayız.

★

Gazetemizin bu köşesinde her sayı bir şube başkanını tanıtacağız. Geçen sayıda Ankara Şubesi başkanı Cemil Çakır'ı tanıttık.

Üç sorumuz var başkanlarımıza:

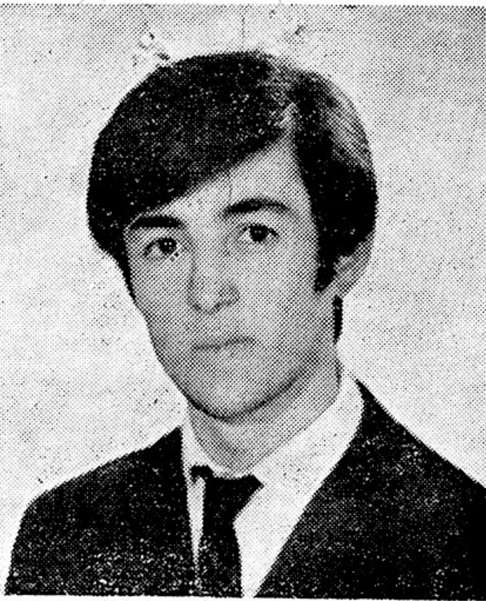
1 — Bu düzende bu yasalarla Millî Eğitimin yönetimi size verilse ne yapabilirdiniz.

2 — Devrim İçin Eğitim sözünden ne anlıyorsunuz?

3 — Şubenizde ne gibi eğitim çalışmaları yapıyorsunuz.

Adana Şubemiz sorulara pek uymamış, ayrıca çok kısa tutmuş cevapları. İstiyen şube başkanları bir fotoğrafıyla birlikte bu soruları cevaplandırıp gönderebilir. Önümüzdeki sayıda İstanbul, daha sonraki sayıda da İzmir Şubesi başkanını tanıtacağız. Daha ilerideki sayılarda da ilginç cevap veren başkanları tanıtacağız. Bu tartışmaya bütün şube başkanlarını katılmaya çağırıyoruz.

Zeki Yusuf BORAZAN
Bakanlık emrindeki öğretmen

BU KAÇINCI KIYIM

12.12.1970 gününe değin Balıkesir Lisesi felsefe öğretmenliği görevindeydim. Yaşım 25. Bir yıllık öğretmenim, sözkonusu tarihte hiçbir gerekçe gösterilmeden bakanlık emrine alındığım resmi yazı elime tutuşturuldu, sanıyorumki bir kimsenin bakanlık emrine alınmadan önce normal koşullarda bir müfettiş tahkikati geçirmesi gerekir. Fakat bu koşul da yerine getirilmemiş ve yalnızca imam hatip okulu mezunları yayın organı sesimiz adlı bir gazete kaynak ve yeter neden kabul edilerek bakanlık hakkımda her yönüyle hatalı bir karar almıştır, gerekçe belirtilmemiştir fakat bellidir: devrimci eğitim karşı çevrelerin dilinde, komünizm propagandası. Nitekim söz konusu gazetede de şahsıma yöneltilen iddia komünizm propagandası yapmak ve Dev - Gençli iki kişiyi sınıfa almak noktasında toplanıyordu.

Oysa daha önce yine bir yerel gazete olan Hizmet gazetesinde başkan İsmail Hakkı'nın belirttiği gibi, genel olarak Balıkesir çevresinde ileri ve insanca b irdüzen taraflısı orta öğretim görevlilerine, bir baskının uygulandığı gerçekti. Örnek olarak yine kendimden konuşmama gerekirse, lise pansiyonunda diğer bekâr arkadaşlarla birlikte kalmam sağlanmışken, ne zamanki devrimci eylemlerimiz müdür ve Milli Eğitim Müdürünce öğrenildi, pansiyondan çıkarıldım. Gerekçe, öğretmen boykotuna katılmış olmak olarak gösterildi. Bir başka olay, idareci kadro tarafından lise edebiyat öğretmeni Sevinç ERyaşar'ın başında uygulanan terör havasıdır. Bu arkadaşımız, Öz türkçeden yana dilimizin yabancı etkilerden kurtulmasından yana, devrimci bir arkadaşımızdır. Fakat yaşadık biliyoruz, dersi istediği gibi işliyebilme, gençlere yararlı olma eylemleri, müdürün kanatları altına sığınmış tutucu bir diğer edebiyat öğretmeni (aynı zamanda muavindir) tarafından durmaksızın engellenmektedir.

Sayın Nazım Bayata'nın TÖS'ün geçen sayısında yayınlanan yazısında değindiği gibi sınıflarda idareciler tarafından ajan öğrenci kullanılmakta, devrimci öğretmenlerin çalışma yöntemlerine karışılmakta, devrimci öğrenciler disiplin kurullarına verilip kıyılmaktadır. Geçen yıl bu son söylenileni belgeliyen iki olay olmuş ve iki devrimci genç başka okullara gitmek zorunluğunda bırakılmıştır.

Çok kısa olarak ve genel çizgilerle çizilmiş bir şey söylemek gerekirse, şu denebilir: çok ustalıklı ve görünmez bir taktikle, orta okul kaynaklı fakat lisede yıllarca ders vererek bu işin uzmanı durumuna gelmiş devrimci öğretmenler, tekrar orta okula kaydırılmış yerlerine yine orta okul öğretmeni ama kendi açıklarını görmeyecek ve tecrübesiz bir kadro getirilmiş ve böylece lise kesiminde devrimci potansiyel yok edilmeğe çalışılmıştır. Bu potansiyeli tamamen ortadan kaldırma çabalarının son belgesidir benim bakanlık emrine alınma durumum. Fakat bu oyunlar sökmiyecek ve her gün her saat bir devrimci harcanması pahasına bile olsa, devrimci eylem sürecek büyüyecek güçlenecektir. Balıkesir'den daha aydınlık haberler gönderebilmek dileğiyle, tüm devrimci arkadaşlara saygılarımı sunarım.

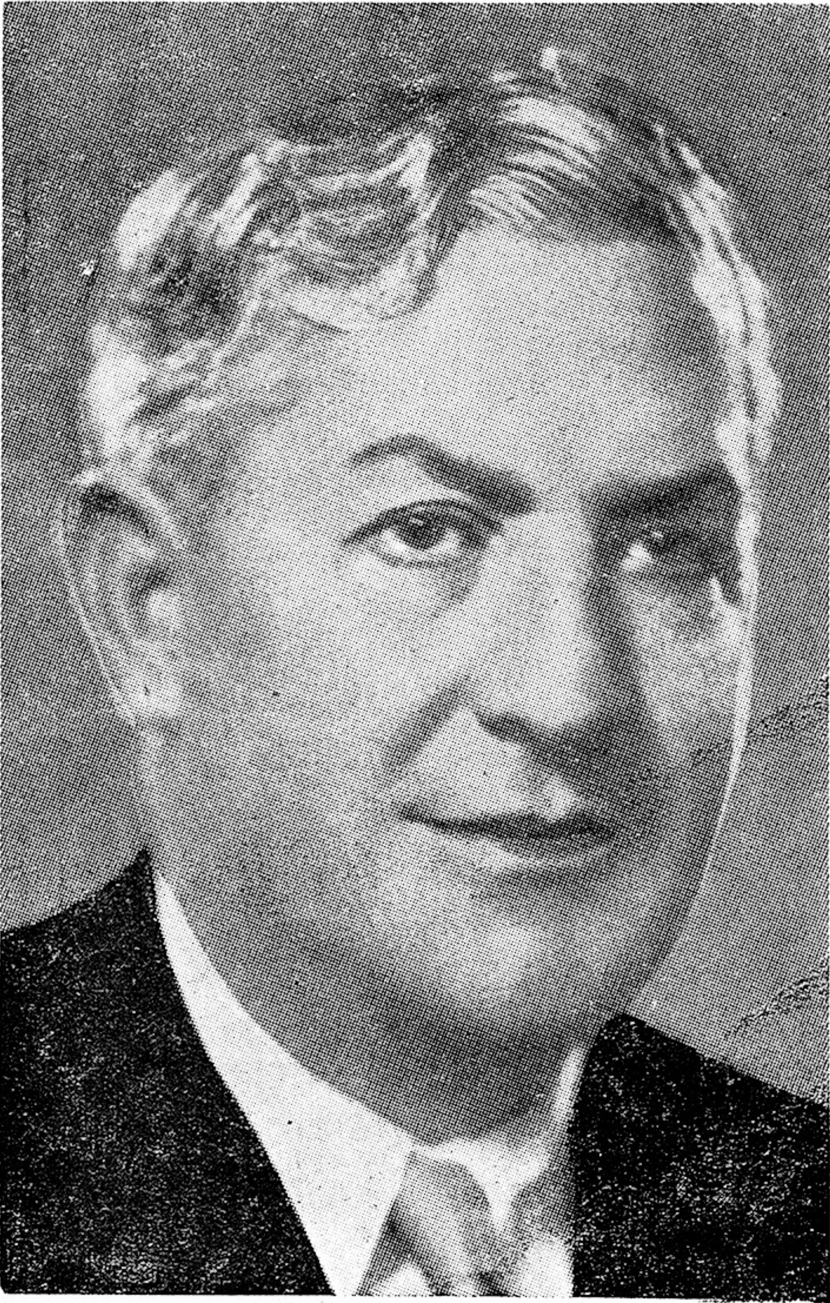
ÖZGÜRLÜĞE GİDEN YOL

Sabahattin DÜZGÜN

Şimdi ben
Çağlardan beri unutulmuş
Bakımsız yurt köşelerinde
İnsanlığa kavuşamıyan
Yamalı giysili,
Yırtık pabuçlu çocuklara
MUSTAFA'DAN - ATATÜRK'E
Giden yolu belletiyorum.

Şimdi ben
Yüzleri ve elleri
Yanmış, kavrulmuş
Doğada amansız
Ekmek kavgası yapan
Toprak gibi doğurgan
Anaların çocuklarına
MUSTAFA'DAN - ATATÜRK'E
Giden yolu belletiyorum.

Ve şimdi ben
Doruklarında şahanların
Özgürlüğe kanat çırptığı
İt avlamalarının
Yaban ulumalarına
Tempo tuttuğu
Istranca eteklerinde
Serhat boyu çocuklarına
MUSTAFA'DAN - ATATÜRK'E
Giden yolu belletiyorum.

1 8 8 9 — 1 9 6 5

Ölümünün 6. Yıldönümünde

Teknik Öğretimin Kurucusu

RÜŞTÜ UZEL

— M. Rauf İNAN'ın Rüştü UZEL hakkındaki değerli bir incelemesinden alınmıştır. —

«Yıllar ok hıziyle kaçıp giderler.» Schiller.

Son 10 yılda Devrimci Eğitimci Kadrosunun 3 TEMEL DİREĞİ de aramızdan ayrıldı. İlkin Haziran 1960 da Hakkı Tonguç, Şubat 1961 de Hasan Âli Yücel ve 20 Ocak 1965 te Rüştü Uzel. O kadronun son değerlerini de hemen hem son bir yıl içinde, Kadri Yörükoğlu ve Cevat Dursunoğlu ayrıldılar aramızdan.

UZEL'İN OLUMLULUĞU

Onun değerini sağlayan emeklerini, niteliklerini etkiliyen yaşam öyküsüne bir göz atalım :

1889 da Bursa'da doğmuş, bize kendisinin de köylü, Bursa'nın Hamitler köyünden olduğunu söylerdi. Babası Süleyman Efendi maliye memuru imiş.

ÖĞRENİMİ : Reyhan Paşa İlkokulu, 7 yıllık Bursa İdadisi, 1908 de imtihanla İstanbul Askerî Tıp Okulu, aynı yıl kazandığı imtihanla Fransa'da Dijon'da Lisesi, sonra Clermon - Ferrant Üniversitesinde genel kimya, sanayi kimyası ve tarım kimyası öğrenimini bitirmiştir (1913).

GÖREVLER : 1913'te Kastamonu lisesinde Hikmeti Tabiye (Fizik) Öğretmeni bir yıl sonra orduda yedek muhabere teğmeni, 1918'de İstanbul Öğretmen Okulu, Yüksek Öğretmen Okulu ve Galatasaray Lisesi Kimya Öğretmeni, 1927 İstanbul Kız Öğretmen Okulu Müdürü, bir ay sonra - 23 Ekim 1927 - Bakanlık Yüksek Öğretim Genel Müdürü, (gösterişe düşkün, değersiz bir bakanla anlaşamadığından 1929 da istifadan sonra) 1923 te kurulan Meslekî ve Teknik Öğretim Genel Müdürü; 1941 de Meslekî ve Teknik Öğretim Müsteşarı. Böylece O, bir bütün olan devrimci eğitimin meslekî ve teknik yanın tümüyle üstlenmişti.

1 Ekim 1950 de yıkıcı ve karanlıkçı bir politikanın emrindeki bir bakanla çalışamadığından 18 yıllık hizmetinden ayrılmıştır.

ÇOK İLGİNÇ BİR OLAY : 1950 de hükümete gelen ve ne ölçüde karanlıkçı (obseurant) olduğunu sonradan gösteren politika örgütü, önce Mustafa Necati'nin devrimci eğitimci kadrosundan Avni Başman'ı Millî Eğitim Bakanlığına getirmişti. Ancak çok kısa bir süre sonra Avni Başman bakanlıktan istifa etmişti. O zamanki söylentilere göre bunun nedeni özellikle Rüştü Uzel'in, görevinden uzaklaştırılması, ayrıca Hakkı Tonguç ve arkadaşlarına da bunun uygulanması için yapılan baskı, ve Avni Başman'ın buna âlet olmak istememesi. Ancak o karanlıkçı politika bu suçu işliyecek karakteri bulmuş, bakanlığa getirmiş ve ona istediğini yaptırmıştı.

Avni Başman, Rüştü Uzel için çıkarılan Mart 1965 günlü ve 145 sayılı «Meslekî ve Teknik Öğretim» dergisine verdiği «Büyük Kaybımız Rüştü Uzel» yazısında şu ilginç olayı anlatıyor :

«Arapça güzel ve mânalı bir söz vardır : «İntak-ı hak» «hakkın, Tanrının söyletmesi» yahut «gerçeğin söyletmesi» mânalarına gelebilir. Yıl 1956 - 1957 idi. Teknik öğretim öğretmenleri ile Enstitüler öğrencileri, kendi meslekleri ile ilgili bir hatırayı kutlamak için toplanmışlardı, içlerinde yüksek mühendis sıfatı ile davet edilmiş Tevfik İleri ile Türkiye'de meslekî ve teknik öğretimin ilk kurucusu sayılan Mithat Paşa'dan sonra, asıl kurucu sayılan Rüştü Uzel de davetli olarak bulunuyordu. Konuşma ve mırıldanma uğultuları arasında bir el çırpması ile dikkati çeken genç, gür ve tizce bir ses işitildi : «Pek sayın arkadaşlar ve meslekdaşlarım.» diye başlayan ve uzun sürmeyen bu ses söyle devam etti : «Burada sizlere hayatımın en büyük hatasını ve işlediğim en büyük günahı itiraf edeceğim. Bakan sıfatı ile Türkiye'nin gezmediğim tarafı kalmadı. Her gittiğim yerde köyde olsun, kasaba ve şehirde olsun, daima Rüştü Uzel'in eserleri ile karşılaştım. Anladım ve iman ettim ki bu memlekette en iyi çalışan daire onun dairesi idi. Devamlı eser bırakan da kendisidir. İşte o zaman yüreğime bir hançer saplanmış gibi olduğunu hissettim. Ben Rüştü Uzel'in yurda daha nice faydalı eserler vücuda getirecek en olgun, en verimli bir devrinde, şimdi ne kadar boş ve haksız olduğumu iyice anladığım bir politika gafleti içinde, işinden uzaklaştırmışım. Bu hançer gibi yüreğime saplanan vicdan azabı, benim lâyık olduğum cezadır. Burada herkesin önünde Sayın Rüştü Uzel'in ellerini öperek gözyaşlarımla ondan bu büyük suçumun affını rica ediyorum. ...» Bu hareket karşısında Rüştü Uzel, hiç bir mukabelede bulunmadı. Salonu dolduran ve şimdi sesi kesilmiş gibi duran insanların arasından yavaşça sızıp çıkıp gitti.

Cumhuriyetin ilk yıllarında bütün yurtta valiliklerin bütçeleriyle yönetilen sadece 14 Erkek Sanat Okulu vardı ki, bunların ancak 6 tanesi 3 veya 4 sınıflı arta kalanı da 3, 4 veya 5 sınıflı ilkokuldu. (Meslekî ve Teknik Öğretim Dergisi, 9 Ekim 1961, Sayı 104, Sayfa 43).

Gazi Mustafa Kemâl bu okullarla o kadar yakından ilgileniyor, onlara öylesine önem veriyordu ki, örneğin: 13 Şubat 1923 le 14 Ekim 1925 arasında 2,5 yıl içinde İzmir Sanatlar Mektebini 3 kez gezmiş Okulun defterine izlemlerini ve yönergelerini yazmıştı.

MESLEKÎ VE TEKNİK ÖĞRETİMİN KURULMASI : Rüştü Uzel 23 Ekim 1927 de meslekî ve teknik öğretimi yönetme, geliştirme ile görevlendirilmişti. O yılla onun bu hizmetten ayrıldığı 1 Ekim 1950 deki bu öğretim durumumuzun bilançosu.

OKUL SAYISI :

Yıllar	Orta Sanat	Sanat Enstitüsü	Teknik	Orta Ticaret	Ticaret Lisesi
1927 :	10	2	1	5	—
1950 :	92	121	3	25	23
ÖĞRENCİ SAYISI :					
1927 :	1080	456	128	574	—
1950 :	13866	15909	688	2414	1968
DİPLOMA ALANLAR :					
1927 :	172	—	—	69	—
1950 :	3142	4707	150	447	521
ÖĞRETMEN SAYISI :					
1927 :	—	—	30	65	—
1950 :	250	2752	53	114	249

5 yıl önceki Bakanlık T. M. ve T. Ö. İstatistik Müdürlüğüne göre okul ve öğrenci sayıları şöyledir :

Yıllar :	Erkek teknik Okul	Öğ.	Kız teknik Okul	Öğ.	Ticaret Öğretimi Okul	Öğ.	Toplam Okul	Öğ.
1928 :	10	1369	2	456	5	533	17	2358
1950 :	102	23451	150	30795	25	5774	277	60020

Meslekî ve teknik yüksel okullarda :

Yıllar	Er. Tek.	Öğretmen	Kız Tek.	Öğretmen	Toplam
1927 :	—	—	—	—	—
1950 :	470	+	433	=	903
DİPLOMA ALANLAR :					
1927 :	—	—	—	—	—
1950 :	98	+	117	=	215
ÖĞRETMEN SAYISI :					
1927 :	—	—	—	—	—
1950 :	77	+	15	=	92

1950 de AKŞAM OKULLARI :

	Okul	Öğretmen	Öğrenci	Diploma alanlar
Akşam Er. Sanat :	7	94 (89)	203 (433)	113
Akşam Kız Sanat :	96	184	21506	5794
Ticaret :	7	11	257	90

1950 de KURSLAR :

	Okul	Öğretmen	Öğrenci	Diploma alanlar
Demircilik Marangozluk :	85 (97)	160 (172)	1069 (1436)	1021
Biçki, Dikiş :	339(419)	339 (418)	8161(10898)	6967

Onun bir de talihsizliği vardı : Kendi dirikliğinde ve çapında, onu iyi anlıyan, ona ayak uydurabilen yakın arkadaştan yoksunluğu.. Yıllarca birlikte çalışıp yetiştirdiği bir arkadaşı 1946 dan sonra onu çekemiyen iki bakanın kurnazlığına, politikacılığına araç oldu, ona ihanet etti. Yine yıllarca onunla birlikte çalışan ve sonradan onun yerine gelen yakın iş arkadaşları onun atılımlığına (dinamizmine) yaklaşamadılar bile; hatta onu o kadar kavrayamadıkları onun için yazdıklarında açıkça görülür. Uzel için yayınlananların en kısaları onların yayınlarıdır. Sanki sözbirliği yapmışlar gibi «Nur içinde yatsın» dan ibaret.

ULUSAL BİR TALİHSİZLİĞİMİZ : Milletimiz Rüştü Uzel zekâsında, karakterinde evlâtlara kesin gerekseme içindedir. Yüz yıllardır yurdumuzda değerler, değerli kişilikler her zaman tehlikede olmuşlardır. Bu nedenle pek çok yüksek değerlerimiz ulusal hazinelerimiz, doğa kaynaklarımız gibi ziyan olmuşlar. Yurdumuz toplumsal sorunları pek çok, onları çözen zekâları çok az pek az bir ülke haline gelmiştir. Beceriksizlerin değersizlerin kıskançlıkları ve hınçları bizde bir (Toplumsal Lösemi hastalığı) doğurmuştur.

Bu oluş H. Â. Yücel'in bakanlığından sonra 4 yıl Uzel'in dirikliğini geliştiriciliğini durdurmaya çok çalıştı; bunun için yardımcı Brütüs'te bulabildi. O günkü koşullarla, yarım yüzyılda sağlanamayacak başarıları, yapıtları, onun 18 yıllık hizmeti içine sığdıran iradesine ve azmine karşı harekete geçen küçük hesaplarla büyük kıskançlıklar ve değersizlikler Meslekî ve Teknik öğretimimizi 1950 yılı başında O'nun zekâsından ve gücünden yoksun bırakmayı başardı.

Fakat her akşam teknik öğretim kurumlarımızın pencerelerinden taşan elektrik ışıkları, aydınlıklar onun ruhu, zekâsı olarak kalacak.

Bu sayfayı sanat ve edebiyata ayırmıştık. Ancak Milli Eğitimimize hizmet eden büyük eğitımcilerin ölüm yıldönümlerinde anılmaları için yürütme kurulumuz karar aldığından geçen sayıda sayfamızı Mustafa Necati'ye bu sayıda da Rüştü Uzel'e ayırmak zorunda kaldık. Bize sık sık gelen önerilerden biri de insanlığın üretim aşamalarının gazetemizde anlatılması. İnsanın yeryüzüne gelişini geçen sayıda sunduk. Bu sayıda ilkel komünal toplumu verecektir. yazı çokluğu bunu engelledi. Gelecek sayıdan itibaren insanlığın üretim aşamalarını (toplum düzenleri) sırayla sunacağız.

Gelecek Sayı : AZİZ NESİN

TAŞLANAN YAZILAR

Şevket Süreyya Aydemir Komünizm düşmanlığıyla tanınmış eski bir yazarımızdır. Dev - Genç tarafından taşlanan ve devrimci gençlerimizin tutuklanmasına yol açan sahte panonun niteliğini açıklayan bu yazı 4 Ocak tarihli Cumhuriyet Gazetesinden aynen iktibas edilmiştir.

★

ATATÜRK hayattayken, ondan nişan veren anıtların tek güzel olanı, sanıyorum ki Kızılay'daki Emniyet Abidesidir. Bu anıtta Ankara taşı, tunç, mermer ve su, bir araya gelir. Atatürk, bir rüzgâr gibi canlandırılmıştır. Tunçtan iki dev adam, onun yaslandığı taş kütleyi destekler. Hele röliyeflerin bir kısmı, meselâ bir toprak köyün gölgesinde, karasapanla çift süren köylüler, emsalsizdir.

Anıt gölgesini, mermer havuzlarda sulara vurur. Ve ilkçağ şehirlerindekini andıran tek parçalı mermer sandalyeler, görünüşe ihtişam verirler. Atatürk'ün, «Ey Türk! Çalış, övün, güven!.» sözleri, bu anıtın kaidesine tunç harflerle yazılmıştır.

Gerçi bu anıt ve çevresi, ilk yapıldığı gündenberi bakımsızdır. Havuzlar daima pis, yosun tutar. Aslında kolay ufalanır bir madde olan Ankara taşlarının blokları, aralanmıştır. Yağmurlar, donlar, bu aralıkları açar. Ve bu anıtın etrafında, hiç bir tören yapılmaz. Halbuki burası Ankara'nın merkezidir. Ama şimdi Kızılay bahçeleri, iş arayan hizmetçi kadınlarla, iş simsarlığı yapanların toplanma, pazarlık yeri haline gelmiştir.

SON günlerde bu anıtın hemen yanına, sokaklardaki fener direkleri şeklinde bir şey dikildi. Üzerinde Atatürk'ün Mareşal kıyafetinde ve geceleri, bütün reklâmlarda olduğu gibi, içinden elektrikle aydınlatılan bir resmi var. Altında da, gene elektrikle ışıklanan bir cümle : Atatürk'e atfedilen ve hele her seçim zamanı, bütün Anadolu şehir ve kasabalarının sokaklarını dolduran şu sözler, «şurası unutulmamalıdır ki, Türk milletinin en büyük düşmanı komünizmdir. Ve nerede görülürse ezilmeli» şeklindeki yaygın sözler.. Altında : K. ATATÜRK.

Atatürk komünist miydi? Elbette değil! Ama yukarıdaki sözler ve aslında ona atfedilen daha doğrusu taklit edilen yazı ve imza Atatürk'ün müydü? Hayır! Atatürk, komünizme karı uyarılar yapmıştır. Atatürk devrinde de komünizm, kanun yasağı idi. O devirde de tevkifler, mahkûmiyetler olmuştur. Ama doğruya bağlı kalmak, daima gerçeği aramak, hele aydınlar için, daima bilimsele bağlı artları değerlendirmesiyle uğraşmak, en tabiî bir vazifedir. O halde şimdi, Mustafa Kemalle daha 19 Mayıs 1919'da Samsun karasında başlayan gelişmelerin, bilhassa şu komünizm hikâyesi açısından bazı safhalarına değinmek istiyoruz. Sonunda, gene şu Kızılay'daki direkte taşlanan sözlere ve bunların Atatürk'e ait olmadığına döneceğiz.

YOLUN BAŞINDA!...

İSTİKLAL Savaşı ile biz, tarihimizin en kritik devrini yaşadık. Netice ancak iki türlü olabilirdi; Var olmak veya olmamak!. Yani tarih sahnesinde kalmak veya tarih sahnesinden silinmek! Anadolu; topsuz, tüfeksiz, parasız, pulsuz, yardımsız ve dostsuzdu. Bu şartlar içinde Büyük Millet Meclisi ve 23 Nisan 1920'de kuruluşunun daha üçüncü günü, yani 26 Nisan 1923'te, bütün Meclisin alkışları içinde, o zamanki Sovyetler Birliğine el uzatmaya karar verdi. Bir heyet seçti. Bu heyet Moskova'ya iki ayda varabildi. Top, tüfek, para ve dostluk istedi. Halbuki orası da topsuz, tüfeksiz, aç parasızdı. Ama Lenin; Ankara'nın jestini, daha bu Meclis heyeti yola çıkarken hemen cevaplandırdı. Emperyalizme karşı mücadele, müşterek bir hedefti. O halde hemen Anadolu'yu devlet olarak tanımalı, ona ne mümkünse yardım etmeliydi. Öyle de oldu. Ve bunu Mustafa Kemal daima değerlendirdi. Bu karara varırken, Sovyet Hükûmeti de, Anadolu'daki mücadeleyi bir sosyalist hareketi ve Mustafa Kemal'i bir komünist olarak almıyordu. Bunu belirtmek için evvelâ, o zamanki Sovyet Dışişleri Komiseri Çiçerinin, Türkiye've tâyin edilen Sefir İ. Aralov'a sözlerinden bazı parçalar nakledelim : (1)

«Biz; işçiler, köylüler ve ilerici aydınlar bir devlet kurduk. İdare ediyoruz. Şimdi bizim, sizi Ankara'daki vazifeye niçin tâyin ettiğimizi söyleyeyim.

Türkiye'de de bir harp oluyor. Aynı zamanda bir iç harp! Türkiye az zaman önce büyük bir devletti. Anadolu'ya, Balkanlara, Mısır'a kadar hükmeden bir devlet. Ama dünya diplomasisinde hâlâ büyük bir yeri var. Çanakkale ve İstanbul Boğazları Türkiye'dedir. Emperyalistlerin menfaatları, Türkiye üzerinde tokuşmaktadır. Büyük devletler, Türkiye üzerinden, Doğu'dan İran'a, Irak'a, Hindistan'a yol arıyorlar.

Evet, bugün Türkiye harp içindedir. Başında Mustafa Kemal Paşanın bulunduğu yeni bir Türkiye, emperyalistlerle ve onların yaratığı olan Yunanistanla dövüşüyor. İtilâf devletlerinin askerlerinin muhafazası altında bulunan İstanbul Sultanı ile de boğuşuyor. Çok mühim olaylar...»

Lenin'e gelince? Onun sözleri şunlardır:

«Türkler, kendi millî kuruluşları için dövüşüyorlar. Mustafa Kemal, tabiî sosyalist değil. Ama görülüyor ki, iyi bir teşkilâtçı, Yüksek anlayışlı bir lider.

İlerici, iyi düşünceli, akıllı bir devlet adamı. Bizim de Sovyet İhtilâlimizin mânâsını anlamıştır. Bizim hakkımızda da olumlu hareket ediyor. Soyguncuları karşı bir kurtuluş harbi içindedir. Emperyalistlerin gurunu kıracağına ve Sultanı da, yâranı ile beraber alt edeceğine inanıyorum. Halkı ona inanıyor. Ona yardım etmek lâzım. Yani Türk İnkılâbına yardım etmek lâzım. İşte sizin vazifeniz.

Kendimiz dahi fakir olduğumuza bakmayarak, Türkiye'ye malzeme yardımı yapabiliriz. Moral yardımı, dostluk müşterek duygusu ise, üç kat daha büyük bir yardımdır. Başlıca işiniz halka sevgidir. Ve memleketin içişlerine karışmamaktır.»

Gerek Büyük Millet Meclisinin açılışının daha üçüncü günü, bu kürsüden ifade edilen ruha, gerek Lenin'in bu sözlerindeki büyük anlayışa bağlı kalınamamış olması, hem kuzey komşumuz, hem bizim için, düşündürücü neticeler vermiştir.

Şevket Süreyya AYDEMİR

DAR BOĞAZLAR

EVET Mustafa Kemal sosyalist değildi. Fakat sosyal anlayışlı insandı. Demogojiye kaçan ve bugün harcıalem olan bir nevi sokak milliyetçiliği yerine, sosyal bir nasyonalizmin derine inen problemleri, Millî Kurtuluş hareketimizin prensiplerinde vardı.

Gerçi İstiklâl Savaşı'nda öyle anlar, öyle kritik anlar oldu ki, hattâ bir komünist partisi ile bir nevî Şûralar Kanununa da, bir ihtiyat tedbiri olarak el atılması lâzım geldi. Birinci Millet Meclisinde bir aralık, biri aynı zamanda gizli çalışan üç komünist partisinden birini, Türkiye Komünist Partisini, Mustafa Kemal de desteklemek zorunda kaldı. (2) Bu partiden Moskova'ya, Tevfik Rüştü ve heyetini, Üçüncü Enternasyonal nezdine temsilci gibi göndermek vaziyeti hasıl oldu. Aynı günlerde ve onun da vatan sevgisinde elbette ki şüphe olmayan Enver Paşa Batumda «Türkiye Halk Şûraları Partisi» ni kurdu Programını Millet Meclisine gönderdi. (3) Hülâsa işler öyle sıkışmıştı ki, başımızı her duvara vurmak, her kayada bir Ergenekon geçidi aramakta, şaşılacak bir şey yoktu.

Ama şu oldu ki, Sakarya'nın kazanılışı, hem kör talihi, hem kördüğümü çözdü. Sakarya'nın kazanılışı, bizim İstiklâl Savaşımızın ve Millî Kurtuluş hareketimizin, zafere yönelen ve bütün karışık ihtimalleri ortadan kaldıran gerçek dönüm noktasıdır. Bu savaşa kumanda eden ve eğer Sakarya kaybedilseydi, başa gelebilecek felâketlerin her birine ve her çareye başvurarak bir çıkış ve direniş yolu bulmak için kendini bütünü ile vakfeden büyük insanın şânına gölge düşürmek için, şimdi ne, hazindir ki, bu vatanın toprakları üstünde binlerce ve binlerce insan, hırsın ve cehaletin bütün silâhları ile çalışmaktadırlar. Ona, inkılâplarına, şânına, hattâ soyuna sopuna kadar iftira etmek, âdeta, bir halka hizmet haline getirilmektedir. Ama son sözü daima, hırs ve cehalet değil, daima akıl, mantık, sağduyu ve tarih söyler.

TAŞLANAN YAZILAR :

EVET, Mustafa Kemal sosyalist değildir. Komünist değildir. Onun her türlü vatan kaygusundan gelen uyarı sözlerini çoğaltmak, yaymak, şehirlerin, köylerin, okulların, duvarlarını bunlarla süslemek doğrudur. Ama bunda sahteye ve hafifliğe kat'iyen iltifat edilmemelidir.

Sonra bu sözler bir yerde halka açılacaksa, onları taşıyacak tertiplerin güzel ve heybetli olması şarttır. Yoksa, iş şuraya buraya, ampullerle Atatürk başı resmetmek kadar çirkin olur. Meselâ şimdi Ankara'nın Gençlik Parkı'nda, tunç, mermer veya Ankara taşından bir Atatürk heykeli yerine, 25'lik ampullerden yapılmış bir Atatürk başı resmî, daima yosunlu havuzların başında, hakikaten yakışıksızdır.

Kızılay'da büyük anıtın yanındaki fener direği de güzel değil. Atatürk ki, daima «İyiye, güzele ve doğruya!» demiştir. Orada taşlanan sözler ise, Atatürk'ün hiç bir nutkunda, yazısında, vesikasında, hattâ başkaları önündeki ifadelerinde yoktur. Bu sözleri yazan ve Atatürk'ün imzasını taklit edenle bunu isteyenin ise, çok daha önceleri ve Çetin Altan'ın yazılarında, etraflıca paçıklanmıştır. Taklit, kendilerince, belki bir inana dayanıyordu diyelim. Ama taklit, daima taklittir. Hele Atatürk'ün elyazısı ve imzası üstünde olursa?»

Fakat ne var ki bu Atatürk'e ait olmayan s ö z l e r ç o k yaygındır. Eğer maksat komünizmle mücadele ise, ben şu kadarını söyleyeyim ki, onu memlekette yaygınmış, her tarafa komünistlerle dolmuş gibi göstermek, komünist propaganda kaidelerinin, önde gelen usullerinden biridir. Ve sanıyorum ki, bugün bu taktik Türkiye'de olduğu kadar, dünyanın hiç bir yerinde böyle geniş ölçüde uygulanmaz! Eğer komünizmle mücadele ediyoruz diyenler, meselâ başta, eski parti arkadaşlarını bile komünistlikle vasıflandıracak kadar ileri giden bir profesörümüz de olmak üzere, bu taktikten hayırlı bir netice bekliyorlarsa aldanıyorlar. Çünkü bu kadar tekrar, bu kadar korku yaymak, kalabalıklarda nihayet bir ruh teslimiyeti yaratır. Adeta bir «kadere riza» havası estirir. Ama belki de zaten istedikleri budur.

---

(1) İ. Aralov'un hâtıraları. Hasan Ali Ediz tarafından Türkçeye de çevrilmiştir.

(2) Kandemir : Atatürk'ün kurduğu Komünist Partisi.

(3) Makedonya'dan Orta Asya'ya - Enver Paşa isimli eserimizin üçüncü cildinde bu teşebbüs ve program aynen verilecektir. Şimdi İkinci cilt basılmaktadır.

BİZ BİZE

Bir iki noktaya

Dündar AYDOĞDU

Kaç gündür kendimi kolluyorum, aydınlık bir kafada elime kalemi alayım diye. İçim toz duman kaç aydır, kaç gündür. Alıyorum kalemi bu kez de başlıyamıyorum bir türlü. Başlamak için kalemin on çatal, yüz çatal yazması gerekiyor. Konu öylesine çok ki. Bir tutsak gibi dikilip kalıyorum. Bırakıp kalemi başlıyorum kendi kendimi yargılamaya. Sen diyorum aydın kesimde halkın biricik temsilcisimiyim diyorsun, haydi yazabil öyleyse. Sen Anayasa, yaşama düzeyi, çelişme, diyalektik v.s. mi sayıklayıp duruyorsun A.B.D. yerine, haydi yüreklen bakalım diyorum. Sen köylü ve yoksul sınıftan çıkmış ve onların kavgasını bayrak olarak mı taşıyorsun ölç bakalım boyunu diyorum. Seni öyle bir sorunlar düğümüne kıstırdım ki boğulur gidersin. O zaman ne personel kanununda on beş yıllık yüksek öğretimli öğretmenle, dokuz yıllık ilk öğretimli imamın aynı yere oturtulduğunu görebilirsin, ne de tüm yasa ve doğrulara karşın egemen sınıfların öğretmene düşmanlığını. Ve, ne de Uygarlık kuyruğunda elli üçüncülükten yetmiş sekize doğru yol alışımızı.

Bir kaç soluktan sonra bu yargılama işini sürdürüyorum. Dünyanın bilmem neresinde işçiler mi ayaklanmış ordasın. Bilmem nerede otuz yıllık mahkum bırakılmışta nereye mi gider peşindesin. Hangi gavur tohumu bankaları soyarda kaçar mı soruşturursun. Diyeceğim gün yirmidört saat, sen yirmidört saat bir kavgadasın. Eline kalemi alıp yazamazsın böyle olunca. Elin oğlu tepene tepene yüklenir, soluğunu kısa yoldan kesmek için. Olsun diyorum ayı izinin kurt izinin birbirine karıştığı sorunlar yığınından birini yakalayıp önüme seriyorum. Bir yasa bu taptaze. Personel yasası. Birinci sayfasını atıyorum ikincide gerekçe başlığı altında kara bir yazı uzayıp gidiyor, kendime göre özetliyorum bunu. «Yıllardır yamalı bohçaya dönen maaş ve ücret durumları toparlanacak, uyumsuzluklar giderilerek çağdaş anlayışa uygun işe, ehliyete ve sorumluluğa göre bir adaletli personel düzeni getirilecek.» Bu parlak sözleri tamlıyan bir sürü daha laf. Burası güzel deyip uygulamaya dönüyorum, görülen manzara şu oluyor. Yine ha bana ha bana diyenlerde aslan payı. Yine cak denilen yerde cuk diyenler. Velhasıl eski hamam eski tas. Silâhlı Kuvvetler ve adliyeciler siz şu yana. Teknik personel ve doktorlar siz de şu yana. Gelelim öğretmenlere sizin eğitim ödenekleriniz kalkacak. PTT ve maliyeciler sizinde fazla mesaileriniz kalkacak. Demek ki dengesizlik ve adaletsizlik öğretmelerin eğitim ödenekleri ile garibanların fazla mesaisinden ileri geliyormuş. Yanlış da değil hani, hükümetler hep bu kesimlerden çekmiyor m u? Bir yanda maaşı bir iki kat artanlar, öte yanda «aldığından eksik almayanlar». Tepeye yakın olanlar tepede, tabanda olanlar yine tabanda. Sonrada adı zam kanunu olmuyor reform kanunu oluyor. Olmaz olsun. «Reform» sözcüğü son yılların ninnisi olduğunu bir kez daha tanıtladı. Duyuyoruz İran Şahı da reform yapıyormuş, gençlerden kurban istiye istiye, Dünyanın dört bir köşesinden.

Bir sorunu daha yakalıyorum kalabalıktan, öğretmenin bir iç sorunu çıkıp geliyor. Milliyetçi olmak, TÖS'lü olmak. Gerçek milliyetçiliği bir tarafa koyarak üzerine eğiliyorum konunun. Benim bazı ölçülerim var, sık sık onlara başvururum, insanların ne menem şey olduklarını anlamak için. Bu konuda da, Milliyetçiyim diyenlerden siz hiç «Ben köylüyüm, yoksulum, benim babam hamal ırgat ortakçı» diyeni duydunuz mu? Ben duymadım. Onlar hep gösterişli bir yaşantı ve kimliklerini saklama özentisi içindeler. Çıktıkları topluma uygun düşen, adaletsizlik yoksulluk halkçılık toprak sözcüklerinden hep kaçarlar. Bu yargılarımın sağlamlığına öyle güveniyorum ki. Her halde 1969 zun ekimiydi. Ilgın'da bir grup öğretmen arkadaşla sohbet ediyorduk. Yeri gelmiş şöyle konuşmuştum: «Babam cahil oyunu kime vereceni bilmez.» Orada milliyetçilik taslayan birisi; «Sen babana hakaret ediyorsun edepsizin birisin» diye paylamaya kalkışmıştı beni. Bu sözüde çok haklı bir davranış içinde olduğuna inandırmak için bağıra bağıra, tepinerek ve çevresine bakarak söylüyordu. Ben ona, bağırmadan kızmadan bir sosyoloji dersi vermiş, sonra da demiştim ki: «Senin babanda cahil oyunu oda körü körüne kullanır.

Sen ve ben aynı kuyunun sularıyız. Yattığımız yer ahır sekisi söylediğimiz İstanbul türküsü olmasın. Bizler şeker yerine pekmez, buğday yerine çavdar yedik. Ocağımızda sabah akşam bulgur kaynadı. Şimdilerde de değişen bir şey yok. Kasaptan öküz etini alan yine biziz, pazarın artıklarını toplayan yine biz. Ama sen gerçeği söylemekten korkuyorsun, kendi sınıfını horlayıp başka bir sınıfa özeniyorsun, onuru ve mutluluğu oralarda arıyorsun. Sana içinden çıktığın topluma sahip çıkmaktan başka hiç bir yol mutluluk getirmiyecektir. Elini ver de seni bu ihanet çemberinden çekip alayım» demiştim. Yola gelmiş gibi görünmüştü bilmem ne yaptı. Yoksa hâlâ düşünür mü?

Yata kalka bir şeyler yazdık mı bilmem. Sürdürsek çalışmayı bir yerleri açacağız her halde.

TÖS'ün Devrimci Eylemde Görevi

Bedri Karayağmurlar

İktidarından, gezici vaizine kadar, tüm karşı devrimcilerin boy hedefi oldu öğretmenler. Saldırıları küçümsemenin zamanı çoktan geçmiştir. Taşlamalar, baskınlar alabildiğine sürerken, İktidar, Milli Eğitim Bakanlığıyla (!) öğretmenlere bir kat daha yük olmakta. Sürgünler, açığa almalar, istifaya zorlamalar arttı. En son, Nazım Bayata, düştü kıyım makinasının dişlileri arasına. Ve nice Bayatalar düşecek.

Çelişikler açıklık kazanmaya başladı günümüzde. Amerikan emperyalizmi, biçimi ne olursa olsun; zararlıdır. Yardımların, kara kaşımız kara gözümüz için gelmediği, su götürmez gerçektir. İşbirlikçi burjuvazinin emekçilerin çıkarını koruyacağını düşünemezsek, onun, Amerikancı İktidarının da devrimci avını durduracağını düşünemeyiz.

Gerçekler ne denli açıksada, bunu bilen bir avuç aydındır. Bilmesi gerekenlerse, bilmiyor. Ve sürüp gidiyor, bilinçsizlerin, devrimcileri taşlaması. Ama; suçlayamayız onları Gerici diyemeyiz. Yoktur hiç birinin gericilikle ilgisi; ne olduğunu da bilmezler. Bu durumda yapılacak tek iş, Halka inerek, onları bilinçlendirmektir. Bu bilinçlendirmede elbetteki TÖS'e de görev düşmektedir,

BU GÖREVLER NE OLABİLİR, sıralıyalım.

DEVRİMCİ KİTAPLIKLAR KURMAK :

Halkın bilinçsiz olduğunu söylerken, kendi içimizdeki bilinçsizliği saklayamayız. Öyle öğretmenlerimiz var ki, lokale girip oturmaya korkuyor. Nedenine gelince, Kendisine TÖS'lü denecek diye ödü patlıyor. Kısacası bilinçsizlik. İşte, buna karşı koyma için yapılacak eniyi şey devrimci kitaplıklar kurmaktır. Kitaplıklar şube içinde alınacak kararlara göre gerçekleştirilir. Kitaplığın yanında kitap tanıtıcı toplantılar VE KİTAP YARDIMLAŞMA kampanyaları, yararlı olur.

AÇIK TOPLANTILAR DÜZENLEMEK :

Üyelerin ve üye olmayanların katılabileceği bu toplantılarda sorunları tartışmak; bize bilinçli üyelerin yanında yeni üyeler ve sempatizanlar kazandıracaktır. Toplantının şekli şubelerce saptanarak forum, panel veya sempozyum olabilir. Konunun durumuna göre.

DEVRİMCİ TİYATROLAR KURMAK :

Yukarıda saydığımız eğitim çalışmalarının yanı sıra gerçekleştirilecek devrimci tiyatrolar halka inmeyi kolaylaştıracaktır. Bu çalışma ile kabiliyetli arkadaşlarıda ortaya çıkarmamız mümkün olacaktır. Yararlı bir yanıda gelir getirmesidir. İlk bakışta bir imge gibi görünüyor belki, Böyle bir uğraşa girerken, zorluları göze almak gerekir. Ama; gerçekleşmiyecek bir yanı yoktur. Bunu bir çok şubelerimiz ispatlamışlardır. Başaramıyacak şubemizde yoktur kanımca.

Duvar Gazeteleri : Açılacak duvar gazeteleri ile arkadaşlar birbirlerine yaklaşacakları gibi ortak sorunları daha iyi saptanacaktır. Duvara asılacak bir pano, bu işi görür.

Bütün çalışmalarımızın yanında, şubelerimiz öğretmenler evi havasından kurtarılıp, gelmek isteyen emekçilere de açılmalıdır. Ancak yapılacak bu çalışmalarla örgütümüze devrimci bir özellik kazandırabiliriz. Çünkü Devrimci örgüt, halka inmek için açılır. Böylece, bilinçlenmesi gerekenler kazanılmış olur. Artık iktidar baskısından korkmak yersizdir. Kayseri'ler gelmez başımıza. Boykotlarımızdan, yürüyüşümüze dek her türlü eylemde daha başarılı oluruz. Uzun sürse'de, sonucunu geç alsakta gerçekleştirmeliyiz eğitim çalışmalarını.

Genel Yönetim Kurulu

(Baştarafı sayfa 1 de)

Fakat öğretmenlerimizin zihinleri bugün, bundan da vahim, ulusal sorunlarla doludur. Memleketin başında bulunan siyasal iktidar, elde herkesi bağlayıcı ve geri gitmeyi önleyip ileriye yöneltici bir Anayasa bulunduğu halde, parlemento içindeki ve dışındaki bütün gerici müttefikleriyle birleşerek temel hak ve özgürlüklerin kısıldığı, faşist uygulamaların arttığı, sistemli bir zor düzeni kurmağa başlamıştır. Adam öldürmelere ve esrarlı yaralamalarla cinayetlere kadar yol açan bunalım, sadece bir kaç bin üniversitelinin eseriymiş gibi; ortalığın bu kadar karışmasına, yoksulluğun artmasına, hayatın zorlaşmasına başta bulunan iktidarın gerici tutumu ve beceriksizliği değil de üniversiteler sebep oluyormuş gibi hava yaratılarak olağanüstü tedbirler alınması, baskı kanunları çıkarılması yönüne dönülmüştür.

Türkiye Öğretmenler Sendikası, belirtmek ister ki, bugünkü bunalımın sebebi, üniversiteler ve gençler değildir. İçinde yaşadığımız bunalımın gerçek sebebi, ülkemizin yarı bağımlı hale getirilmesi, sınıfsal çıkarcılık ve beceriksizlik yüzünden komşularından geri bırakılmış olmasıdır. Bu, uzun ve hazin bir hikâyedir. Üniversite, bir dereceye kadar bunun anlaşılmasına yardımcı olmakta ve üniversite gençliği, onbinlerce devrimci baş halinde, bunu Türkiye'nin her yanına dağılarak halkımıza anlatmaktadır. Üniversite gençliği, toplumun en duyarlı bölümü ve Atatürk Cumhuriyetinin en yılmaz bekçisi olduğu için, en çok sorumlu ve yetkili olan görevliden daha önce ortaya atılmakta, arkadan bıçaklanmak, önden kurşunlanmak pahasına görevini yapmaktadır. Bu davranış, gençliğimizin ortak ve ağır niteliğidir. Onun bölünmüş, kamplara ayrılmış olması, doğrudan doğruya siyasal iktidarın ve bir takım esrarengiz başka kuvvetlerin içinde bulunduğu tahriklerin, kasıtlı müdahalelerin sonucudur. Büyük çoğunluğu birleşik, fakat bakımsız, üstelik baskı altında olan gençliğimizi biz öğretmenler seviyoruz, beğeniyoruz. Bütün kusurlarına, heyecanlı davranışlarına rağmen onları bağrımıza basıyoruz. Gençler bugün 20 yaş çevresindeki insanlardır. Fakat büyükler ne yapıyorlar, on yıldan daha az sürede milyon üstüne milyon vuran siyasî aile üyelerine memleketin kanı demek olan dövizlerini dışarı kaçıran politikacı dostlarına, işimize gücümüze, okulumuza, politikamıza karışan yabancılara karşı büyükler ne yapıyorlar? Bugün bölgemizde yirmi yıl içinde borçtan kurtulan, kalkınan, cahilliği yenen, köyde kentte hayatı güzelleştiren ülkeler var. Boyları bizden kısa uluslar aya vardı. Bizim gıda sorunumuz, toprak sorunumuz, geçim sorunumuz ne zaman çözülecek? İktidar halkı avutmakta, içinde büyüklerin de bulunduğu muhalefet ya kendi arasında kavga etmekte, ya da kavuk sallamaktadır. Hastası bu kadar bol olan ülkemizde ilâç fiatları bir kalemde % 40 artırılmakta, ne iktidardan, ne muhalefetten hiçbir tepki ve önlem görülmemektedir. Ondan sonra parlamentonun itibarı, üniversite muhtariyetini kaldırma, olay çıkaran gençleri askere alma... Bütün bunlar, halkımız için bir avutmaca bile değildir artık!

İçinde kıvrandığımız bunalımdan kurtulmanın geçerli gerçek çareleri şunlardır; bir sefer daha öneriyoruz:

1. Bizi yarı bağımlı hale getiren bütün dış politika ilişkilerine son verilmeli, Atatürk'ün «İstiklâli tam» ilkesine içtenlikle yeniden sahip çıkılmalıdır.

2. Tam 25 yıldır savsaklanan modern anlamlı bir toprak reformu daha fazla vakit geçirilmeden derhal yapılmalı, bey, ağa, tefeci gibi ortaçağ kalıntıları yok edilmelidir. Köylü, toprağın sahibi kılınmalı, büyük üretim kooperatifleri kurularak tarım yenileştirilmeli ve genişletilmelidir.

3. Yeraltı ve yerüstü servetlerimiz yabancıların egemenliğinden kurtarılmalı, büyük maden ve enerji kaynakları devlet eliyle işletilmeli ve değerlendirilmelidir.

4. Büyük endüstri devlet eliyle kurulmalı, devlet elinde kalmalı ve küçük özel endüstri ulusal kalkınma plânı içine alınmalıdır.

5. Sigorta şirketleri, bankalar ve dış ticaret devletleştirilmeli, iç ticaretle üretici ve tüketiciyi mahveden aracılık kaldırılmalı, kooperatifçiliğin statüleri işler hale getirilmelidir.

BAŞYAZI

(Baştarafı Sayfa 1 de)

Öğretmenler huzursuz. Yüksek öğrenim gençliği tırnaklarını yiyor. Ordu huzursuz. Yurdun orası burası, her gün zelzele oluyor gibi sarsılmakta. Kaynaşan topluma dur diyorsun durmuyor, sus diyorsun susmuyor. Günlük hayatımıza kadar karışan zorbalık, yani faşizm, yani o demir ökçe, son, çaresidir kapitalizmin ve emperyalizmin! Onun için yumruğunu sıkıp sıkıp saldırmaktadır üstümüze. Onun için gençleri vurmakta, işçileri öldürmektedir. Bundan iyi alâmet olur mu? geliyor, geleceği yoktur, gelmiştir.

Nedir öyleyse siyasal iktidarın ve onunla birlik olanların yaptığı? Neden böyle kafa kafaya verdiler, günler boyu fısfıs fısfıs? Faşizm geldi ama kılıfı yok, onu getirecekler. Onun için bu tasarılar, bu taslaklar. Sanki soru sadece bir üniversite sorunu imiş gibi üniversiteyi susturacaklar. Sanki bunalan sadece gençlermiş ve gençlik kendi çıkarları, yada «dümen» i için kaynıyormuş gibi onu sindirecekler. «Otuz yıl önce çıktı» diye Cemiyetler Kanunu'nu değiştirecekler. Ama elli yıllık zor kanunları varmış, onlar kalacak: Anayasa ki, ancak on yıllık, onu da değiştirecekler. Başka bir hukuk giydirecekler topluma. Böylece faşizmin kılıfını da bulmuş olacaklar.

Fakat sökecek mi? Biraz tarif bilseler, biraz ekonomi, biraz ekonomi politik bilseler, bilim bilseler, bu çürük, bu üç günde çatır çatır kırılacak dallara sarılmazlar. Anlarlar ki suç gençlerde, üniversitelerde, yürüyen işçilerde, topraksız köylülerde, direnen kamu personelinde, hattâ valilerde, kaymakamlarda değil, ülkeyi dışardan ve içerden sömürenlerdedir, kendilerindedir. Anlarlar ki bu eski, müzelik yapı, toplumu bunaltmaktadır. Biraz tarih, biraz bilim bilseler, bırakırlar faşizmi falan da, kitlelerin demokratik isteklerine yol verirler.

Bilmedikleri için başlarını taştan taşa vuracaklar, yıkılan yapının altında kalacaklar. Önümüzdeki sorun çok çapraşık değildir. Bakınca ayna gibi görüyor insan geleceği: Faşizm sökmeyecektir. Faşizm uyanan topluma üç yıl bile dayanmayacaktır. Ve dünya âlem görecektir ki, bir sefer daha tarihin dediği olmuş, zorbalar silinip gitmiş, halk bu hengameden de muzaffer çıkmıştır. Olacak olan budur.

Yayın Duyuruları

★ NAZIM. Ünlü ozanın kızkardeşi Samiye Yaltırım'ın bugüne değin özenle sakladığı belgeler. Hiçbir yerde yayınlanmamış resimler ve şiirler. Yazan: Aydın AYDEMİR. Kitabın Fiatı 20 lira. Ödemeli gönderilir.
Hitit Kitabevi Bayındır Sokak Yenişehir — ANKARA

★

★ BİZİM KÖY . . . . 10 TL.
★ KALKINMA MASALI . . . . 10 TL.
★ KOKMUŞ BİR DÜZENDE . . . . 10 TL.
Mahmut MAKAL'ın bu eserleri % 25 indirimli ve ödemeli olarak gönderilir.
Bizim Köy Yayınları P.K. 255 Ulus — ANKARA

★

★ İMECE. Aylık düşünce ve Eğitim Dergisi Yıllık Abone 15 TL. P.K. 373 — ANKARA
★ YENİ UFUKLAR: Aylık Düşünce ve San'at Dergisi: Yıllık Abone 24 TL. P.K. 1034 Karaköy — İSTANBUL

★

★ Öğretmen boykotu, öğretmen kıyımı ve kamu görevlilerinin grev hakkı. Yazan Prof. Muammer Aksoy. Fiatı: 25 TL. Türk Hukuk Kurumu Ankara adresinden istenebilir.

★

KARLI DORUKLAR

★ Yüksekova Öğretmenlerinin Sesi. Haberleşme Adresi: Faruk Tezcan, Eski Çarşı Mahallesi, Tarla Kuşu Sokak No: 50, Yüksekova - Hakkâri... 4 Ekim 1970'de kurulan ve 4. Sayısı elimize geçen bu yayın organı bir teksirdir. Dar olanaklar ve çetin zorluklar içinde, ancak aşk derecesinde bir istekle çalışan arkadaşlarımız tarafından hazırlanmaktadır. Çevre sorunlarını yansıtan yazılar ve şiirler yanında, sendikacılık ve TÖS üstüne görüşler de yer alıyor. İleri çizgide, tutarlı bir «dergi»! Keşki bir Basımevinde basılabilse ve yurdun her yanına ulaşabilse! Karlı Doruklar'la ilgilenmenizi dileriz.

★

REMZİ İNANÇ CEZAEVİNE GİRDİ

★ Ankara'da Toplum Yayınevi Yönetmeni Remzi İnanç, emperyalist Fransa ve Amerika'ya karşı uzun süredir direnen ve bir ulusal kurtuluş savaşı veren Vietnam Halkının önderi HO Şİ Minh'in bir kitabını dilimize çevirdiği ve yayınladığı için kesinleşen 18 aylık «ağır hapis cezası» nı çekmek üzere, Ocak 1971 başında Kızılcahamam Cezaevine girmiştir. Bu bittikten sonra Remzi İnanç 6 ay da sürgün cezası çekecektir.
HO Şİ Minh'in kitabı «Milli Kurtuluş Savaşımız» adını taşıyordu 1968'de yayınlanmıştı. Ankara 3. Ağır Ceza Mahkemesi, Sulhi Dönmezer'in verdiği bilirkişi raporuna dayanarak İnanç'ı mahkûm etti. Yargıtay I. Dairesi de cezayı onayladı. Başsavcı dosyayı Ceza Daireleri Genel Kuruluna göndermek istemedi, böylece karar kesinleşmiş oldu.
Anayasanın 20. 21. ve 24. maddeleri karşısında bu kararın tartışılacak yanı çoktur. Hukukcular ve bilim adamları bunun burada bırakmamalı, bütün ilerici yayınevleri konuyla ciddi olarak ilgilenmelidirler. Aksi halde, düşünce ve yayın özgürlüğü daraltılıyor, kaldırılıyor diye şikâyet etmeğe hakları olamaz. Remzi İnanç bu cezayı belki ilerici yayınevlerinin hepsi adına çekmektedir. Kör bir unutulmuşluğa sessizliğe terkedilmesi, büyük haksızlık olur.
Biz şimdilik, ülkemizin bu ilerici aydınına, titiz yayıncısına geçmiş olsun diyeceğiz. Onun yayınladığı hitaplardan bazılarının adlarını, fiatlarını yazıyoruz. Toplum Yayınevi'nin şubelerimizin 500 ve 500 liradan yukarı siparişleri % 35'e kadar indirim yapmağa hazır olduğunu da bildiririz.

1	☐ Sosyalist Türkiye	■ **Ali Faik Cihan**	**10.00 Kr.**
2	☐ Fontamara	■ **İgnazio Silone**	**7.50 »**
3	☐ Ham Toprak	■ **Turganyef**	**12.50 »**
4	☐ Kaputt	■ **Malaparte**	**15.00 »**
5	☐ Spartaküs	■ **Arthur Koestler**	**10.00 »**
6	☐ Filipinler Gerilla Savaşı	■ **Villiam J. Pomeroy**	**10.00 »**
7	☐ Mektuplar	■ **Lenin**	**10.00 »**
8	☐ Milli Kurtuluş Savaşımız	■ **Ho Şi Min**	**10.00 »**
9	☐ Kadınlarda Savaşı Yitirdi	■ **Malaparte**	**3.00 »**
10	☐ Bağımsızlık Gülü	■ **Ceyhun Atuf Kansu**	**3.00 »**

Adres: Toplum Yayınevi, P.K. 176 — ANKARA

YENİGÜN
GÜNLÜK SİYASİ HALK GAZETESİ
DEVRİMCİ ÖĞRETMENLERİN
GÜNLÜK GAZETESİ
★ ÖĞRETMEN
★ İŞÇİ
★ KÖYLÜ
★ EDEBİYAT
★ KİTAP
SAYFALARI
ABONE OLUNUZ YILLIK 100 - 6 AYLIK 50 LİRA
ADRES: RÜZGÂRLI SOKAK ULUS — ANKARA